

ATATÜRK TÜRKİYESİ'Nİ MEKANİSTİK YAKLAŞIMLA YORUMLAMA DENEMESİ

Prof. Dr. İHSAN MUNGAN

ÖZET

Atatürk tarafından kurulan Türkiye Cumhuriyeti çağımızın en dinamik ülkelerinden biridir ve sürekli olarak gelişmektedir. Bu, Atatürk'ün eserine sağladığı kuvvetli temel sayesinde mümkün olmuştur. Bu incelemede, Atatürk ilkeleri sosyolojideki "Mekanistik Okul Yaklaşımı" uygulanarak analiz edilmektedir. Atatürk Türkiye'si'nin statik esasları ve ana dinamik parametresi soyutlaştırılarak Newton'un "Hareket Denklemi"nde kullanılmak üzere tanımlanmaktadır. Sonuç olarak, "İnsan Sevgisi" ve "Barışseverlik" statik ilkelerin özünü, "Eğitim" ise dinamiği sağlayan ana parametreyi oluşturmaktadır.

1. SOSYOLOJİDE MEKANİSTİK YAKLAŞIM

Sosyolojik olayları fizik ve mekanik bilimlerin kavramlarıyla inceleyen sosyolojideki mekanistik okul 17. yüzyılda bile çok kullanılan bir yöntem oluşturmuştur. Galilei (1564-1642), Kepler (1571-1636), Descartes (1596-1650), Boyle (1627-1691), Huygens (1629-1695), Newton (1643-1727) ve Leibnitz (1646-1716) gibi müstesna bilim adamlarının çalışmalarıyla matematik ve fizikteki büyük ilerlemenin Bacon (1561-1626), Hobbes (1588-1679) ve Spinoza (1632-1677) gibi ünlü filozoflarla aynı yüzyıla rastlaması 17. yüzyılın "Sosyal Fizik" bilim dalı için sağlam bir temel oluşturmuştur.

18. ve 19. yüzyıllardaki yeni gelişmeler sonucu "Sosyal Mekanik" ana bir dal olarak kuruldu. Mekanik Bilimindeki "Statik" ve "Dinamik" kollarına paralel olarak "Sosyal Statik" ve "Sosyal Dinamik" teorileri geliştirildi. Berkeley (1685-1753) "Sosyal Stabilitate" teorisini kurdu. Onu takiben Fourier (1772-1837) tarihin mekanistik bir yorumunu yapmaya çalıştı. August Comte'a (1789-1857) göre "Sosyal Statik" ve "Sosyal Dinamik" sosyolojinin ana disiplinleriydiler. Quetelet (1796-1874) ise eserine "Sosyal Fizik" adını veriyor.

"Sosyal Mekanik" 19. yüzyılın ikinci yarısından beri psikoloji ve ekonomi bilimlerinin ışığında gün geçtikçe daha da gelişmektedir. Modern

sosyolojideki değişik yaklaşımlar dört ana grupta toplanabilirler: Carey'in "Sosyal Fizik"i; Barcelo, Haret ve Lotka'nın "Sosyal Mekanik"i; Solvay, Bechtereff, Ostwald, Carver ve Winiarsky'nin "Sosyal Enerjetik"i ve nihayet Pareto ve Carli'nin fonksiyonel matematiğe dayanan "Salt Sosyoloji"si. Sorokin'in 1928'de yayınlanan "Çağdaş Sosyoloji Teorileri" isimli kitabı "Mekanistik Okul" hakkında ayrıntılı bilgiler içermektedir.

Son yirmi yıl içinde yapılan araştırmalar Pareto tarafından göz önünde tutulan her parametrenin tek başına mekanikteki kavramlarla incelenebileceğini göstermiştir: Yapı Mekanizmindeki "Stabilite Teorisi" biyolog Thom ve psikolog Zeeman tarafından topolojik "Catastrophe Teorisi"ne dönüştürülmüştür. Bir kişinin veya bir grubun reaksiyonları bu teoremin metodlarıyla yorumlanmaktadır. Mekanizmin sosyolojiye uygulanması hâlâ gelişme sürecinde bulunmaktadır.

Bir olayı veya sistemi incelemek için mekanikte iki yöntem uygulanır. Newton'un klasik mekaniği sisteme etkileyen kuvvetlerin zamana bağlı olarak dengesini inceler. (1) nolu matris ifadesi veya "Hareket Denklemi" mekaniğin temel bağıntısıdır.

$$\{F(t)\} = [K] \{v\} + [D] \{\dot{v}\} + [M] \{\ddot{v}\} \quad (1)$$

Hamilton (1805-1865), Euler (1707-1783) ve Lagrange'in (1736-1813) fikirlerinden yararlanarak, 1834/35 yıllarında "Analitik Mekanik"in kurallarını geliştirdi. (1) nolu vektör denklemi yerine, Hamilton, sistemin skaler bir toplam fonksiyonunu, örneğin toplam enerjisini, esas alır ve bu fonksiyonun maksimum ve minimum olma şartlarını irdeler. Toplam enerji veya Hamilton fonksiyonu H, sistemin T kinetik ve Π potansiyel enerjilerinin toplamına eşittir:

$$H = T + \Pi \quad (2)$$

Denge halinde Hamilton fonksiyonu stasyoner bir değer taşır ve zamana göre 1. varyasyonu sıfıra eşittir.

$$\delta H = \delta (T + \Pi) = \delta T + \delta \Pi = 0 \quad (3)$$

Eğer H fonksiyonunun 2. varyasyonu pozitif ise $\delta^2 H > 0$; veya fiziksel anlamda, enerjinin ikinci varyasyonu sıfırdan büyükse, denge konumu istikrarlıdır. Eğer ikinci varyasyon negatif ise, yani $\delta^2 H < 0$ denge konumu istikrarsızdır. $\delta^2 H = 0$ olması halinde ise enerji fonksiyonunun değişme hızı en büyük değerine ulaşır.

Analitik yöntemle bir örnek olarak Osmanlı İmparatorluğu için Şekil (1) de gösterilen güç-zaman diyagramını inceleyelim:

Osmanlı Devleti'nin zamana bağlı olarak gücü ülkenin toprakları, nüfusu, askerî gücü, ekonomik, politik ve benzeri güçlerinin her birinin, $H_i(t)$, zamana bağlı $\alpha_i(t)$ ağırlık faktörleriyle çarpılıp sonucun toplanması şeklinde ifade edilebilir:

$$H = \sum_{i=1}^n \alpha_i(t) H_i(t) \quad (4)$$

Osmanlı Devleti kuruluş tarihi olan 1300 yılından sadece 100 yıl sonra "Büyük Güç" oldu. 1402 yılında Timur'a karşı kaybedilen Ankara Muharebesiyle güçlenme süreci kesintiye uğradı. Ancak, 50 yıl sonra devletin eski gücüne yeniden ulaştığını görüyoruz. İstanbul'un Fatih tarafından fethi, güçlenme hızının en büyük değerine ulaştığı, dinamizmin azamî olduğu bir büküm noktasını oluşturur: $\delta H > 0$, $\delta^2 H = 0$.

En büyük güce Kanuni Sultan Süleyman zamanında erişilir ve 1529 yılında Birinci Viyana Muharasası'nın, sebep ne olursa olsun, başarısızlıkla sonuçlanması Osmanlı İmparatorluğu için çökmenin başlangıcı kabul edilebilir: $\delta H = 0$, $\delta^2 H < 0$. Fizikî manada, Kanuni'nin padişahlık dönemi en büyük güce ama, en düşük dinamizme tekabül eder. Şekil (1) deki üçüncü karakteristik nokta, bu maksimumdan tam 300 yıl sonra vuku bulan Navarin vakasıdır. Osmanlı donanmasının 1829 yılında Navarin'de Avrupa'nın güçlü donanmaları tarafından yakılması ve Mora yarımadasında yarım milyon nüfuslu Yunan Devleti'nin kurulması Osmanlı Devleti'nin çökme hızının maksimuma ulaştığı ikinci büküm noktasıdır: $\delta H < 0$, $\delta^2 H = 0$.

Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın Sultan'a baş kaldırışı ve Balkan yarımadasındaki isyanlar Balkan Devletlerinin peş peşe kurulmasına yol açtı. Osmanlı devleti'nin imhası nihayet 10 Ağustos 1920 tarihli Sèvres Anlaşması'yla tamamlanmış oldu.

Şekil (1)de şu sonuçlar görülmektedir :

1. 620 yıllık toplam ömrüyle, Osmanlı İmparatorluğu, içinde yaşadığımız 1000 yılın en uzun ömürlü devletlerinden birisi olmuştur.
2. Sadece 150 yıl gibi nispeten kısa bir süre zarfında büyük güç olmuştur.

3. Büyük güç olmayı 370 yıl gibi eşine az rastlanır uzun bir müddet koruyabilmiştir. İmparatorluğun ömrünün % 60'ı olan bu sürede yaklaşık 200 yıl Avrupa'nın, Batı Asya'nın ve Akdeniz'in en güçlü devleti olmuştur.

4. Osmanlı İmparatorluğu'na son vermek için kuzeyden ve batıdan sürdürülen sistemli saldırılar hedeflerine ancak 100 yılda varabilmişlerdir.

Bu çalışmanın konusu olan 1920-1938 yılları arasında Atatürk Devri, Şekil (1) de sağ tarafta gösterilmektedir.

2. ATATÜRK İLKELERİNİN ANALİZİ

Atatürk'ün çok boyutlu ilkeleri, Fen bilimlerinde kullanılan yöntemler uygulanarak açıklanabilen, kapalı bir sistem oluştururlar. Ayırma, soyutlama ve irdeleme Atatürk'ün eserinin akılcı esasını anlayabilmek için izlenmesi gereken adımlardır. Her ne kadar Atatürk ilkeleri birbiriyle bağlantılı ve birbirini tamamlayıcı olmaları sayesinde bir bütün olarak bir ağ veya taşıyıcı sistem oluşturuyorlarsa da sadece statik özellik taşıyan ilkelerle dinamik olanlar arasında bir ayırım yapmak gereklidir.

Atatürk'ün önde gelen ve belki en önemli statik ilkesi "Birlik ve Beraberlik"tir. Gerçekten, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı çerçevesindeki ilk iki siyasî girişimi olan Erzurum ve Sivas kongrelerinde ana konu Türk milletinin birlik ve beraberliği "Yekvücut Millet" ve sınırları Millî Misak'la belirlenen Türk vatanının bütünlüğüdür: "Yekpare Vatan". Bu ilkenin statik olma özelliği ebediyete kadar geçerli olmasından ve bu nedenle zamana bağlı olmayışından kaynaklanmaktadır. İkinci statik ilke "Halkın İdaresinde Tam Bağımsızlık", Atatürk'ün sözleriyle "Hâkimiyet Kayıtsız Şartsız Milletindir" ilkesidir. Üçüncü ve son statik ilke ilk iki ilkeyi kapsar ve bunları uluslararası politikaya bağlar: "Yurtta Sulh Cihanda Sulh". Bu üç ilke bir sacayağı gibi Türkiye Cumhuriyeti'nin "Sarsılmaz Temel"ini oluşturur.

Birbirlerinden ayırarak saydığımız bu üç ilke gerçekte birbirlerine sıkı sıkıya bağlıdır. Örneğin çevrensel boyutlu barışçılık ilkesi ancak "Birlik ve Beraberlik" ile "Tam Bağımsızlık" ilkeleri sağlandığı müddetçe geçerlidir. Diğer taraftan Millî Hâkimiyete dayanmayan "Birlik ve Beraberlik" Atatürk ilkesi değildir.

Atatürk'ün dinamik özellikli ilkesi ise yenilikler ve inkılâplar yoluyla sürekli bir gelişmeyi hedef alır. Atatürk her fırsatta gelişme ve güçlenmenin ancak "Eğitim" yoluyla gerçekleşebileceğini vurgular. Atatürk, Büyük

Nutuk'unun son bölümünde, kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'ni "İlim ve fennin en son esaslarına müstenit, millî ve asrî bir devlet" olarak tanımlar ve bu "mukaddes hazine"yi Türk gençliğine emanet eder, Türk gençliğini bu emaneti sonsuza dek korumakla görevlendirir. Bu büyük görevi yerine getirecek gençlik her devirde o devir için ve o devrin gerektirdiği seviyede eğitilmiş bir gençliktir.

Atatürk'ün statik ilkelerinin soyutlaştırılması bizi "İnsanseverlik" ve "Doğruluk" kavramlarına götürür. "Birlik ve Beraberlik" ilkesi değişik yörelerde yaşayan ve değişik dinî inançları olabilen Türk vatandaşları arasında karşılıklı sevgi ve saygıyı gerektirir. "Millî Hâkimiyet" ise "Birlik ve Beraberlik" içinde yaşayan, siyasî ve hukukî hususlarda eşit fertlerden oluşan halkın bağımsız bir devlet kurma hak ve görevidir. Siyasî ve hukukî eşitlik ise fertlerin hak ve yeteneklerine, mülkiyetine ve kişiliğine saygı gösteren "Hukuk Devleti" düzeniyle sağlanabilir.

Bu şekilde statik özellikli ilk iki Atatürk ilkesinin esasında "Konstitusiyonel Demokrasi"nin ilkelerini oluşturdukları saptanmaktadır. Üçüncü ilke ise, ilk iki ilkenin ulusal boyuttan uluslararası boyuta geliştirilmesidir. "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" içte huzurlu ve istikrarlı ülkeler arasında karşılıklı saygıya dayalı barışçı ilişkileri ifade eder. Kaybedilen bir savaştan sonra dünyanın en büyük haksızlığına uğramış bir millete mensup olduğu halde, hatta doğduğu şehir olan Selanik sadece 10 yıl önce kaybedilmişken Atatürk'ün barışçı davranabilmesi onun erişilmez insanseverliğinin kanıtıdır. Eğer matematikteki küme teorisinin Venn-Euler Diyagramı kullanılırsa Şekil (2) deki durum ortaya çıkar. Diğer bir yaklaşımda ise bu üç ilke bir sacayağı oluşturacak tarzda düzenlenebilir.

3. DİNAMİK MODEL

Atatürk, üç statik ilkenin oluşturduğu temele oturduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin güçlenmesi için sadece bir yol göstermiştir; o da vertikaldir, yani yükselmedir. Vertikal gelişme ise başlıca "Eğitim" yoluyla gerçekleştirilebilir. Atatürk'ün sözleriyle "Eğitimin amacı insan dokumuzu muasır seviyeye en kısa zamanda yükseltmektir."

Güçlenmemizin birinci şartı, ülkemizin endüstri/petrol ihraç eden ülkeler ve doğu bloku/batı bloku ülkelerini ayıran eksenlerin kesim noktaları olan önemli jeopolitik konumu göz önünde tutulursa, uygun bir nüfusu barındırmasıdır. Nüfusumuzun henüz 15 milyonu bulmadığı bir dönemde Atatürk nüfusumuzun artmasına verdiği önemi vurgular. Ger-

çekten Atatürk'ün arzusu gerçekleşmiş ve 1927'de sadece 13 milyon olan nüfusumuz 60 yılda dört katına çıkmıştır.

Şekil (3) te, nüfusumuzun gelişmesini gösteren diyagramda 1950'den beri büyük bir artış hızı gözlenmektedir. 1950 yılına kadarki artış hızı 1950'den sonra da devam etmiş olsaydı, bugün nüfusumuz 52 milyon yerine sadece 32 milyon olacaktı. 1950'den sonraki artış hızı önümüzdeki yıllarda da muhafaza edilirse 100. yıldönümünde Türkiye Cumhuriyeti'nin nüfusunun 100-110 milyon civarında olacağı tahmin edilebilir.

Türkiye'nin gelişmesinin ikinci şartı nüfusun kalkınmayı optimal kılabileceği düzeyde etkenlik sağlayacak nitelikte olmasıdır. Bu sağlanamazsa nüfus artışı kalkınmayı yavaşlatır. Bu hususu açıklayabilmek için tekrar (1) nolu Newton hareket denkleminde dönelim ve bunu Atatürk Türkiye'si için bir matematik model olarak kullanalım. Ötelenme vektörü $\{v\}$ ülkenin kalkınmasını gösterirse, bunun birinci ve ikinci türevleri $\{\dot{v}\}$ ve $\{\ddot{v}\}$, sırasıyla kalkınmanın hızı ve ivmesidir.

Güçlenmede en önemli terim kalkınmanın ivmesidir. 10. Yıl Nutkunda Atatürk Türkiye Cumhuriyeti için kalkınmanın hedefini ve yolunu belirtir: "Yurdumuzu dünyanın en mamur ve en medenî memleketleri seviyesine çıkaracağız. Milletimizi en geniş refah, vasıta ve kaynaklarına sahip kılacağız. Millî kültürümüzü muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız. Bunun için, bizce zaman ölçüsü geçmiş asırların gevşetici zihniyetine göre değil, asrımızın *sûr'at ve hareket* mefhumuna göre düşünülmelidir."

Atatürk'ün bu sözleri dinamik esaslar içermektedir. "En mamur ve en medenî memleketler" yerlerinde durmayı kalkınmalarını sürdüreceklerine göre onlara yetişmek ve hatta onları geçmek onların kalkınma ivmesinden daha yüksek bir ivmeyi gerektirir. İvmeyi sağlayan unsur (1) denkleminde $\{F(t)\}$ sembolüyle gösterilen itici güçtür. Bu itici güç fertlerin potansiyellerinin bileşkesi olduğundan itici gücü artırmanın bir şartı nüfustaki dinamik kısmın, yani genç insanların sayısının artmasıdır. Nüfuslarında fazla miktarda yaşlı bulunan endüstri ülkelerinin ücretlerin daha düşük olduğu kalkınmakta olan ülkelerin genç işçilerine ihtiyaç duyması burdan kaynaklanmaktadır.

(1) denkleminin sağ tarafı itici gücün üç şekilde harcandığını ifade eder. $[K]\{v\}$ terimi sistemde reversibl deformasyonlara harcanan kuvettir. Her üç terimin fiziksel olarak açıklanabilmesi için Şekil (4) teki A, B, C modellerini göz önünde tutalım. A, elemanları arasında yüksek bağ kuvvetleri olan, örneğin metal atomları gibi, $[K]$ rijitlik matrisi çok yüksek

değerde olan bir sistemdir. B, elemanları arasındaki bağları çok zayıf olan bir sistemin modelidir. Hamurumsu bir kitle buna örnektir. Nihayet C birbirleriyle bağlantısı olmayan bazı küçük elemanlardan oluşmaktadır, tıpkı üst üste konmuş çelik bilyelerde olduğu gibi. Bu modelde her çelik bilyenin tek başına rijitliği sonsuz değerinde olsa bile sistemin toplam rijitliği sıfırdır.

(1) denkleminin sağ tarafındaki ikinci terim sürtünme ile kaybolan itici güçtür ve [D] ye iç sönüm matrisi denir. A modeli için, örneğin bir çelik bloğu için, [D] = 0, B modeli için ise, örneğin bir kil topağı için, [D] çok büyük değerdedir. Diğer taraftan C modelinde [D] nin düşük bir değerde olduğu, bilyeler parlak satırlı ise, hatta sıfır olacağı varsayılabilir.

A, B ve C modellerinin [M] kütlelerinin eşit olduğunu ve aynı {F (t)} kuvvetiyle itildiğini farzedelim. Çelik blokta deformasyonlar veya sürtünme kayıpları olmayacağından en büyük ivme A modelinde oluşacaktır. B modelinde ise kuvvetin önemli bir kısmı modelin kalıcı olarak şekil değiştirmesine sebep olacaktır, dolayısıyla ivme daha düşük olacaktır. C modelini itersek, üst üste dizilmiş bilyelerin düzeni bozulur, hiçbir ivme oluşmaz.

Sosyoloji yönünden A modeli fertleri arasında kuvvetli bağlar olan, sürtüşmelerin olmadığı Atatürk'ün "Birlik ve Beraberlik" ilkesine uyan bir cemiyeti ifade eder. B modeli ise sosyal düzenin ve rejimin değişmekte olduğu bir cemiyettir. Bütün itici güç bu amaç için harcanmaktadır. C modeli ise bağlayıcı millet duygusundan yoksun aşiretlerden oluşan ilkel cemiyetleri temsil eder. İçerden veya dışardan gelen itici bir güç kaos yaratır.

Tekrar (1) denkleminde dönersek [M], [D] ve [K] matrislerinin üçünün de zamana bağlı olduğunu düşünmek zorundayız. Ancak kalkınma ivmesi için en önemli olan [M (t)] matrisi olup, nüfusun zamana bağlı olarak değişimini ifade eder. Eğer [K] {v} ve [D] {v̇} terimlerinin [M] {v̇} ye göre ihmal edilecek kadar küçük olduklarını kabul edersek (1) denklemini (1a) denkleminde indirgenir:

$$\{F(t)\} = [M(t)] \{\ddot{v}\} \quad (1a)$$

(1a) denklemini yüksek dereceden nonlinear bir diferansiyel denklem olup küçük zaman intervallerinde lineer hale getirilip çözülebilir. Bir (t) anında {F (t)} vektörü sabit kabul edilirse, nüfustaki artış $[\Delta M (t)]$ kalkın-

manın ivmesini azaltır. Ancak böyle bir kabul tamamen geçerli değildir. Çünkü nüfus artışı itici gücün $\{ F(t) \}$ artmasına neden olur. Önemli olan husus, $\{ F(t) \}$ itici gücünü maksimum kılmaktır. Bu da ancak $[M(t)]$ kütesini oluşturan nüfusun optimal eğitilmesi sayesinde gerçekleşebilir. Atatürk'ün geniş bazlı ve kapsamlı "Milli Eğitim"e önem vermesinin sebebi budur.

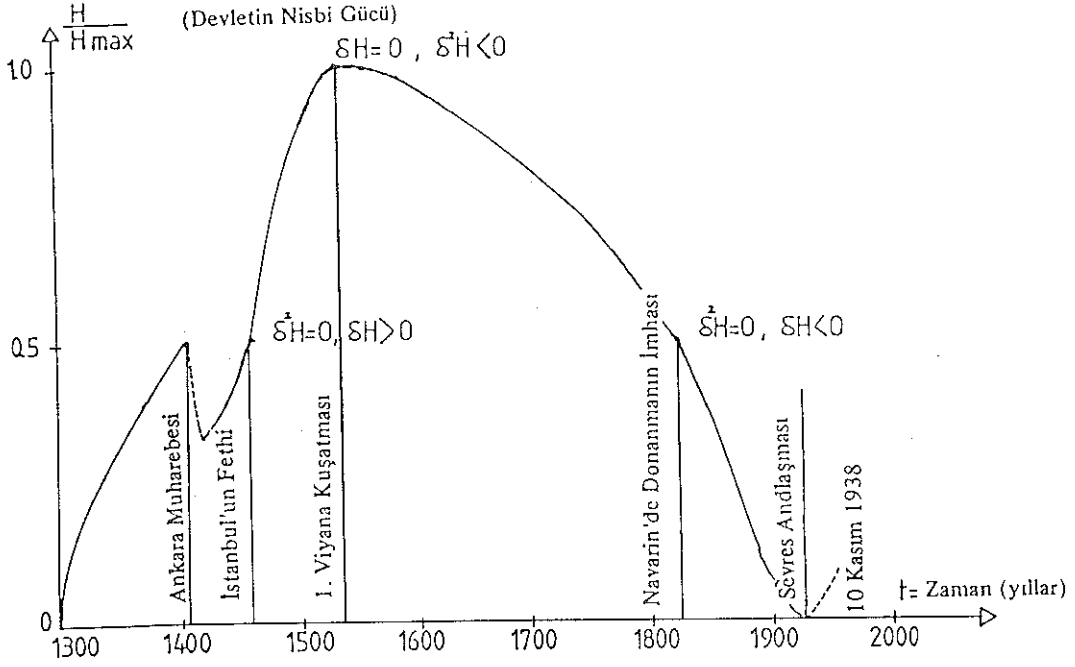
4. SONUÇ

Türk milleti tarihte daima devrinin en güçlü ve ileri devletlerinden birini kurmuştur.

Bu, Türkiye Cumhuriyeti için de geçerlidir. Bir devlet gücünün doruğuna kuruluşundan itibaren ancak belli bir sürede erişebilmektedir. Ekspansif gelişen Osmanlı Devleti'nde bu süre 200 yıl civarındadır. Amerika Birleşik Devletleri için de yaklaşık 200 yıl olmuştur. Cumhuriyetin Fransa'da yerleşmesi 80 yılı gerektirmiştir. Almanya'nın ilk cumhuriyeti olan "Weimar Cumhuriyeti" istikrarsız olarak sadece 14 yıl sürdürülebilmiş ve yerini "3. Reich" despotizmine terk etmiştir. Demokrasi ve devlet şekli olarak cumhuriyet, Yunanistan, Portekiz ve İspanya'da oldukça yenidir.

Mevcut potansiyeli göz önünde tutulursa Türkiye Cumhuriyeti gelecek yüzyıl içinde en gelişmiş ve en güçlü ülkelerden biri olma şansına sahiptir. Halen toprak itibarıyla Avrupa'nın en büyük demokratik ülkesi olan Türkiye Cumhuriyeti kuruluşunun 100. yıldönümünden nüfus bakımından da Avrupa'nın en büyük demokratik ülkesi olacaktır. Bu gelişme milletimize, sulh içinde, diğer alanlarda da buna uygun bir gelişme ve güçlenme zorunluluğu getirmektedir. Atatürk ilkeleri tamamen bu hedefe yöneliktir.

Sonuna yaklaştığımız 20. yüzyılın ilk yarısında biri diğerinden daha kanlı iki dünya harbi oldu. Kanlı bir ihtilâl, bir ırkın sistemli olarak imhası, büyük sivil halk kitlelerini yok eden nükleer silâhların ilk defa kullanılması, bütün Doğu Avrupa ülkelerinin peykleştirilmesi gibi insanlık tarihinin en olumsuz olayları yarım asır gibi kısa bir süre içinde peş peşe sıralandı. Yüzyılımızın ikinci yarısı ise soğuk harp, sürekli bir nükleer savaş korkusu, uluslararası düzeyde terörizm ve saldırganlıklarla geçmektedir. Bunlar gibi daha birçok olumsuz politik gelişmenin vuku bulduğu 20. yüzyılın tarihe geçecek en yapıcı ve insansever politik kişiliği Atatürk'tür ve en olumlu olayı da Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşudur. Türk olarak bu gerçeklerle öğünmek ve diğer milletlerin bu gerçekleri daima hafızalarında yaşatmalarını istemek hakkımızdır. Atatürk'ün gösterdiği hedeflere ulaşmak ise görevimizdir.



Şekil 1 : Osmanlı Devleti için Güç — Zaman Diyagramı

3 - BARIŞÇILIK :

"Yurtta Sulh Cihanda Sulh"

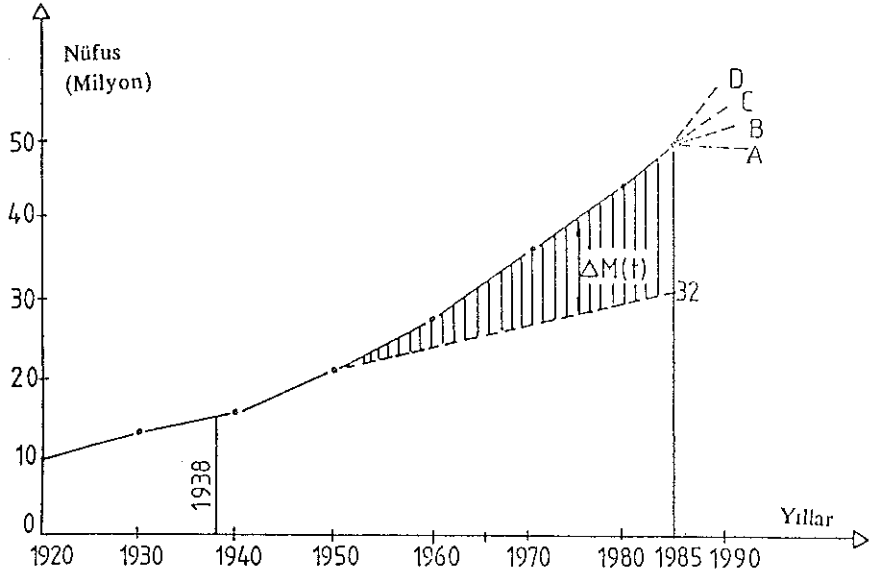
2 - TAM BAĞIMSIZLIK

"Hakimiyeti Milliye ve İstiklali Tam"

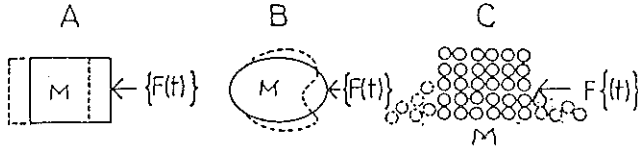
1 - BİRLİK VE BERABERLİK

"Yekpare Vatan, Yek vücut Millet"

Şekil 2 : Atatürk Türkiye'si'nin Statik Esasları için VENN—EULER Diyagramı



Şekil 3 : Türkiye Cumhuriyeti'nde Nüfusun Gelişmesi



$$\{F(t)\} = [K] \cdot \{v\} + [D] \cdot \{\dot{v}\} + [M] \cdot \{\ddot{v}\} \quad (1)$$

[K]= çok büyük

[D]= 0

En büyük

İvme

Örnek :

Atatürk Türkiye'si

[K]= çok küçük

[D]= çok büyük

En küçük

İvme

Örnek :

Geçiş sürecindeki toplumlar

[K]= 0

[D]= çok küçük

Kaos

Örnek :

Aşiretlerden :
oluşan toplumlar

Şekil 4 : Toplum Modelleri